

MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT
CSONGRÁD MEGYEI BIZOTTSÁGA
6701 Szeged, Pf. 104.

Frattar II.
PB. 6/1989.

M E G H Í V Ó !

K e d v e s Elvtárs !

Az MSZMP Csongrád Megyei Bizottsága 1989. június 26-án
16,00 órai kezdettel ülést tart a Szeged Városi Pártbi-
zottság nagytermében.

N a p i r e n d

1./ Tájékoztató az MSZMP KB június 23-i üléséről.

Előadó: dr.Fraknóy Gábor

2./ Az MSZMP kongresszusának összehívásával és előké-
szítésével kapcsolatos főbb feladatok.

Előadó: dr.Fraknóy Gábor

A pártbizottsági ülésre tisztelettel meghívjuk.

S z e g e d, 1989. június 14.

Eltársi üdvözlettel

Gábor Fraknóy
dr. Fraknóy Gábor
megyei titkár

FELHÍVÁS

a Magyar Szocialista Munkáspárt marxista egységplatformjának létrehozására,

a pártnak marxista eszmei alapon való megújítására; működőképességének és akcióegységének megteremtésére; a munkásság, a parasztság, az értelmiség, a bérből és fizetésből élők, az állampolgárok, az ifjúság érdekében képviselésére és érvényesítésére; a *szocialista építés megújuló folytatására*.

Mi – az 1989. május 6-án, a Bányaiipari Dolgozók Szakszervezete székházában rendezett kommunista munkágyűlés többszáz résztvevője, párttagok és pártonkívüliek – *felhívással fordulunk* a pártvezetés tevékenységét dermedten és értetlenül figyelő tagsághoz, a szocializmus ügye iránt elkötelezett minden magyar állampolgárhoz. Azokhoz is szólunk, akik elkeseredésükben a pártból való kilépéssel tiltakoztak és tiltakoznak az ellen a politika ellen, amely – a múlt hibáit súlyosbítva – a májusi pártértekezlet óta folyik.

Hozzátok fordulunk, akik saját bőrötökön tapasztaljátok a fokozódó társadalmi igazságtalanságokat, létfeltételeink romlását, a növekvő munkanélküliséget, a holnap-tól való félelmet, az inflációt, a lakáskérdés megoldatlanságát, a tömeges éhezé-nyedést.

Ide vezettek az MSZMP eredeti céljait és feladatait fokozatosan és gyökeresen megváltoztató – *a tagság és a dolgozók háta mögött, feje fölött hozott* – döntések és következményeik. Olyan alapvető, mindannyiunkat érintő kérdések ezek, mint a társadalmi-politikai rendszer megváltoztatására irányuló jobboldali törekvések, a *szocialista tulajdonviszonyok teljes megsemmisítése, a szocialista országoktól való elfordulás, az 1956-os ellenforradalom népfelkeléssé minősítése, a többpártrendszer deklarálása*. A megoldás nem az, hogy az állami tulajdont – ami törvényesen mindannyiunké – magánkézbe adják, reprivatizálás címén, visszaállítják a tőkés kizsákmányolást, a tulajdonosokká kikiáltott dolgozókat pedig proletársorba süllyeszti-
k és a munkás-paraszt hatalmat felszámoló alkotmányt dolgoznak ki.

Csak a szocialista építés demokratikus megreformálása lehet a cél, nem pedig annak feladása, amit oly buzgón üdvözöl a nyugati tőke, amely soha nem mondott le a szocializmus erőinek szétbomlasztásáról és végsősoron megsemmisítéséről. Az ország ezzel katasztrófa felé sodródik. A jobboldal úgynevezett reformjának minden terhét a dolgozó tömegek, az állampolgárok viselik. Állítsuk meg tehát a reform-eszme eltorzítását, jobbratulódását!

A termelés szocialista tartalmú újjászervezése helyett – az állami és a szövetkezeti tulajdon valóban nem kellő hatékonyságát felhasználva – súlyos támadás bontakozik ki a szocialista ipar és a mezőgazdaság ellen. *Valóban a dolgozó közösségek kezébe kell adni a termelőeszközöket*, hogy jogos tulajdonukat ésszerűen és eredményesen működtessék, hogy kikerüljünk a válságból és megszűnjön a fenyegető létbizonytalanság, meggyorsuljon a fejlődés.

A jobboldal – a bürokratikus tervutasításos rendszerrel szemben – a profitérdekű piac korlátlan uralmát szorgalmazza, amely még nagyobb igazságtalanságokhoz vezet. *Ne hagyjuk ránk telepedni a tőke, a profit uralmát!* A társadalmi szükségletekre épülő gazdasági szabályozást kell bevezetni, amelynek eszközeként működnek az árutermelési és a piaci viszonyok, biztosítva mindenki megélhetését, a teljesítményarányos bért. A modernizációt úgy kell megoldani, hogy az elkerülhetetlen szerkezetváltásban felszabaduló dolgozókat szakmai alapismeretekhez juttatják, folyamatosan át- és továbbképzik őket, hogy minél előbb munkához jussanak, s ezzel megelőzzük a munkanélküliség nyomában járó társadalmi károkat, egyéni konfliktusokat, az erkölcsi és anyagi rombolást. Nem szabad a dolgozókra áthárítani a szerkezetváltást kísérő következményeket.

Hatékonyságát javítva, valós munkamegosztás alapján korszerűsíteni kell a KCSZ-t. *Eletbevágóan fontos a demokratikus és korszerűsített gazdasági közösséget biztonsági háttérként magunk mögött tudni. Elhatároljuk magunkat a szocialista országokhoz fűződő kapcsolatainkat beárnyékoló nacionalizmus feleledésétől.* Ugyanakkor rendkívül fontosnak tartjuk a nemzetközi munkamegosztás sokoldalú, többirányú fejlesztését, fel kell ismerni azonban a helyes mértékek és arányok megőrzésének módját, hogy *ne kerüljünk a gazdasági és politikai alárendeltség megalázó helyzetébe.* Nemcsak a korábbi, a mai vezetés következtlen és hibás gazdasági döntései is okozták a tőkés pénzügyi függőségünket, politikai befolyásolhatóságunkat. Növelni kell a belső szükségletekre való termelést – természetesen a külpiacokra való termeléssel együtt. *Az adós országokkal összefogva megegyezést kell elérni a hitelezőkkel. A kormány azonnal kezdjen tárgyalásokat az adósságállomány átütemezéséről, természetesen az ország érdekeit szem előtti tartó feltételek elérésével.*

Létre kell hozni a szocialista jogállamot, a szocialista demokráciát, az öngazgatáson alapuló közhatalmat, ahol minden hatalom az állampolgárok által választott és ellenőrzött szervek kezében van! Szocialista alkotmányban kell deklarálni a társadalmi tulajdon meghatározó szerepét, s egyúttal a magánvállalkozások lehetőségét és szükségességét.

Az eszmék szabad áramlása nem vezethet egyoldalúsághoz, a szocializmussal szembenálló, azt megsemmisíteni akaró nézetek hangoztatásához. Egy hangos kisebbség

kisajátítja a tudományt és a tömegkommunikációt. *Követeljük a dolgozó többség érdekeinek megfelelő hiteles és reális tájékoztatást, amelyet ez a többség ellenőriz!*

Meg kell állítani a jobbra sodródást! El kell háritani az ellenforradalmi veszélyt!

Ebben a helyzetben sorsdöntő tennivaló a negatív folyamatok megállítása és a válságból kivezető szocialista út megtalálása, az MSZMP sorainak rendezése és cselekvési egységének helyreállítása — egy elvileg megalapozott, a valósággal józanul számoló marxista platform alapján. *Ezt nem szabad, nem lehet csak felülről, a vezetők szűk csoportjától várni. A párt egész tagságának aktívan részt kell vennie ebben a munkában.* Legyen döntő szava a párt politikájában az üzemekben, szövetkezetekben, az alkotó szellemi munka műhelyeiben dolgozó munkás, paraszt és értelmiségi párttagoknak, a mindennapok sűrűsödő gondjaiban élő és dolgozó kommunistáknak! Azoknak, akik nehéz helyzetben is kitartanak a párt ügye, a szocializmus mellett és készek odaadóan dolgozni és harcolni annak győzelméért. *Győzzük le a kishitűséget és bémultságot, kezdeményezően és cselekvően lépünk fel a párt újjászületéséért.*

Állítsuk meg a belső bomlás és frakciózás, a széthúzás folyamatát, háritsuk el a párt-szakadás veszélyét. Állítsuk helyre a párt marxista egységét és cselekvőképességét.

Állítsuk talpra a pártot!

Dolgozzunk ki — a párttagság részvételével és támogatásával — alulról kiinduló és szerveződő marxista platformot, amely a szocializmus ügyének feladása és a *tőlés visszarendeződés helyett valódi szocialista reformot kíván megteremteni.* Erre szólítunk fel minden kommunistát, minden párttagot és minden pártönkívűlt, mindenkit, aki felelősséget érez a magyar szocializmus sorsáért.

Kezdeményezzünk demokratikus vitát a párton belül a marxista egységprogram kidolgozásáért, elfogadásáért és megvalósításaért. Ennek érdekében lépünk fel — a párttagok jogaival élve, a párton belüli demokrácia és platformszabadság lehetőségeit felhasználva — minden pártfórumon. Olyan kommunistákat választunk a párt vezető testületeibe, akik képesek és készek szolgálni a marxista egységplatform kialakítását és megvalósítását.

Csak a munkásokra, a dolgozó tömegekre támaszkodó, azok érdekeit nyíltan vállaló, az egész társadalomért felelősséget érző, demokratikusan megújult, egységes, marxista MSZMP vezetheti ki az országot a válságból.

Olyan MSZMP, amely elhatárolja magát a baloldali dogmatizmustól, a torzulásoktól, elítélve azok minden bizonyított hibáját és bűnét, de amely a jobboldali revizionizmussal, a szocialista építés egész eddigi történetét tévútnak minősítő nézetekkel is szembefordul.

Olyan pártot akarunk, amely demokratikusan, alulról választott küldöttek részvételével összeülő értekezletein és kongresszusain hozza meg fontos döntéseit, amely garantálja vezetői eszmei elkötelezettségét és tiszta erkölcsét.

Kommunisták, ne lépjete ki az MSZMP-ből! Kilépettek, gyertek vissza, erősítsétek a pártot! Dolgozók, akik szocialista, demokratikus, fejlődő Magyarországot akartok, jöjjetek közénk, támogassátok a pártot!

Marxista pártegység-plafom létrehozásával, elfogadásával csatlakozzatok a felhíváshoz, észrevételeiteket, javaslataitokat továbbítsátok az illetékes pártszervekhez!

Cselekedjünk együtt egy újjáalakult párttal a népért, a hazáért!

Budapest, 1989. május hó.

A gyűlésen résztvevő MSZMP-tagok
és pártönkízüliek

MSZMP REFORMKÖRÖK ORSZÁGOS TANÁCSKOZÁSA
Szeged, 1989. május 20.

A REFORMKÖRI MOZGALOM PLATFORMJA
/Tervezet/

Szegeden 1989. május 20-án az MSZMP tagok több mint száz reformkörének 440 képviselője öt szekcióban eszmecserét folytatott egy közös platformtervezet kimunkálása céljából. Valamennyi szekció írásba foglalta javaslatait. Ezek alapján készült az alábbi dokumentum, amelyet ezután nyilvánosságra hozunk, a reformkörökben és az MSZMP egész tagsága körében további vitára bocsátunk.

A tanácskozás résztvevői kinyilvánították szándékukat, hogy e platformtervezetet alapulvéve a következő hónapokban szorosán együttműködnek egy részletesebb reformprogram pártkongresszust megelőző kimunkálásában.

I.

Ma összetett válságunk annak az ázsiai típusú despotikus posztsztálinista rendszernek a válsága, amely Magyarországon 1948 után épült ki, majd az 1956 utáni számos elmozdulás, finomítás, reformtörekvés és átmeneti siker ellenére ma már működésképtelen. A rendszer lebontása, demokratikus és szocialista irányultságú meghaladása szükséges és sürgető.

A reformkörök a múlt terhetől való megszabadulás, a párt megreformálása, a válság leküzdése érdekében elvetik mind az ideológiai dogmákat, mind a pragmatizmus öncélúságát. Javasolják egy olyan ideológiai koncepció kimunkálását, amely tartalmazza az európai és a magyar progresszió, a szo-

cialista mozgalmak mellett a polgári radikalizmus, liberalizmus és a népi mozgalom időtálló értékeit is.

Módszeresen felül kell vizsgálni az 1956 novembere óta született ideológiai határozatokat. Rehabilitálni kell mindazokat, akiket e határozatok szellemében hátrány ért.

Az MSZMP reformköreinek országos tanácskozása a múlt kritikus felülvizsgálatakor szükségesnek tartja megerősíteni, hogy a magyar külpolitika továbbra is ragaszkodjon az ENSZ alapokmányához, az Európai Biztonsági és Együttműködési Értekezlet helsinki záróokmányához. Nincs egyetlen olyan nemzetközi politikai törekvésünk sem, amely ellenkezne ezeknek az okmányoknak a betűjével és szellemével. Fontosnak tartjuk, hogy hazánk megkülönböztetett jó viszonyra törekedjen szomszédaival, külön is azokkal, amelyekkel közös politikai, katonai szövetség tagja.

Bízunk abban, hogy törekvéseinknek senki sem tulajdonít szándékunktól idegen tartalmat. A szembenálló katonai tömbök egyidejű felszámolásával párhuzamosan - vagy megfelelő nagyhatalmi garanciák megléte esetén - támogatjuk hazánk semlegességét.

II.

Az emberek aggodva látják az ország helyzetének romlását. A válság hatásai sújtják a társadalom minden területét, nyomasztó terhet raknak a lakosság egyes rétegeire, különösen a pályakezdő, családalapító fiatalok, a nyugdíjasok, a többgyermekesek és más hátrányos helyzetűek vállára. Súlyosbítja a helyzetet az eluralkodó politikai és erkölcsi válság, a kiüttlanság érzete. A lakosság romló egészségi állapota, az életkor csökkenése, a halálozási mutatók növekedése, a természeti környezet felelőtlen pusztítása, az elavult oktatáspolitikai és az elhanyagolt településpolitikai kérdésekké teszi a nemzet jövőjét.

A kialakult helyzetért az MSZMP-t - ezen belül döntően a nemzeti sorskérdések, a régóta mutatkozó figyelmeztető jelek iránt érzéketlen politikai vezetőket - súlyos felelősség terheli. A pártállam, a kialakult gazdasági, politikai, társadalmi berendezkedés a vezetők személyétől

függetlenül is magában hordta a struktúra működésképtelenné válásának, az 1948 utáni modell válságba jutásának szükségszerűségét.

A politikai reform és benne az MSZMP átalakítása nem járhat sikerrel, ha elszakad a társadalom tagjainak mindennapi életét egyre nehezebbé, kilátástalanabbá tevő folyamatoktól. Kudarccra ítélt minden olyan törekvés, amely a makrostruktúra egészét az egyes alrendszerek egyidejű, átfogó reformja nélkül kívánná korszerűsíteni. A válságból kivezető utat a modell egészére kiterjedő, rendszerszemléletű reformprogram kidolgozása és következetes megvalósítása garantálhatja, amely átfogja a társadalom minden szféráját, a gazdaságot, a politikát, a kulturát, az infrastruktúrát, az élet- és gondolkodásmódot, a makro- és mikrostrukturát egyaránt. A strukturaváltással növekednek a társadalmon belüli feszültségek, nagyobb lesz a leszakadó rétegek gondja. Ezek kezelésére konkrét elképzelések kellenek.

A párt "vonuljon ki" az államból, az államigazgatást szakemberek végezzék. Történjen meg a népképviselő és az államigazgatás elkülönítése. Átfogó közigazgatási reform szükséges. Az állam vonuljon vissza saját illetékeségi körébe. Szűnjön meg a társadalmi szféra egészét átfogó állami ellenőrzés és beavatkozás.

A kultúra és az infrastruktúra költségeinek biztosításánál meg kell szüntetni a rendkívül sok kárt okozó maradék-érvényesítést. Véget kell vetni a hamis ideológiai elvek alapján évtizedeken keresztül folytatott értelmiségellenes politikának. Biztosítani kell a tudomány, a kultúra és a művészet autonómiáját, a szellemi szabadságot.

Jelenlegi válságunknak fontos része az értékválság, az értékhiány.

A párt kötelezze el magát a következő emberi, társadalmi alapértékek mellett: az egyén szabadsága, a demokrácia, a nyilvánosság, a szociális biztonság, a család, az egészség, a teljesítmény, a tudás, az egészséges környezet. Az MSZMP eddigi gyakorlatában többnyire figyelmen kívül hagyta az ökológia szempontjait. Politikájának képezze fontos részét az emberi lét biztosítására, a természet egyensúlyának fenntartására, a környezet védelmére való törekvés.

El kell távolítani az egyéni és közösségi autonómiát, a civil társadalom újraszerveződését és az öngazgatás kibontakozását gátló jogi és más akadályokat. Különösen támogatni kell az önkormányzati formák létrejöttét, megerősödését.

Az MSZMP-nek az egyetemes emberi érdekek és a nemzeti szempontok jegyében kell újragondolnia az internacionalizmus, a nemzetközi szolidaritás korábbi elveit és gyakorlatát. Nemzeti alapra kell helyezkednie, döntéseinek mozgatórugójává a nemzet érdeké váljon.

Az MSZMP-nek felelősséget kell vállalnia a határainkon túl élő magyarság és a hazánkban élő kisebbségek sorsának alakulásáért.

Az MSZMP reformkörei hitet tesznek az európai "közös ház" megteremtésének gondolata mellett, szorgalmazzák a Duna-medencében élő népek egymásra találását.

III.

A gazdasági reform elvi alapjait a következőkben látjuk:

1. Reformálni csak működőképes rendszert lehet. A jelenlegi nem az. Rendszerváltásra van szükség.
2. Föl kell lépni a teljes ellehetetlenüléssel és az annak keretei közötti hatalomátvételt célzó - nyílt vagy rejtett - törekvésekkel szemben.
3. A politikai demokrácia és szabadság alapja a gazdasági demokrácia, amely az "államigazgatási tulajdon" alapzatán nem hozható létre. Valódi tulajdonosok kellene.
4. Gazdaságunkat nem lehet felülről, az állami bürokrácia által kidolgozott reformcsomagok révén dinamizálni. Az egyén és az általa átlátható közösségek közvetlen érdekeire kell támaszkodni.

A magyar gazdaság elhúzódó és egyre mélyülő válságának alaptényezője a jelenlegi merev és mozdulatlan szerkezet mellett a kibékíthetetlen ellentmondás a növekedés és az egyensúly között. A reform megtorpanása óta eltelt másfél évtized tapasztalatai bizonyítják, hogy a gazdaság

növekedése vagy mesterséges dinamizálása csak az egyensúly gyors romlása, az egyensúly helyreállítása pedig legfőljebb stagnálás, sőt visszaesés mellett volt lehetséges.

Ennek a világgazdasági tévesztésünket fokozó belső leépüléssel párosuló szerencsétlen váltógazdálkodásnak a legfőbb oka a magyar gazdaság szerkezeti alkalmazkodóképtelensége, ami mögött a piacellenes szervezeti, irányítási és tulajdonosi strukturák húzódnak meg.

Az elmúlt másfél évtizedben az elavult szerkezet korszerűsítése helyett a gazdaságpolitika már két ízben is elodázta a reformokat azzal, hogy helyettük a külső forrásbevonásra alapozott látszatnövekedést erőltette, aminek következtében viszont az ország olymértékben eladósodott, hogy ma már az eladósodás növekedésének fékezéséhez is a belföldön megtermelt jóvedelem növekvő hányadát kell külföldön kihelyezni. Végleg elmúlt tehát annak lehetősége, hogy a szükséges szerkezetváltást zömmel külföldi források felhasználásával hajtsuk végre.

A legutóbbi öt év hibás gazdaságpolitikájának ezért - a társadalom újabb áldozatainak értelmetlenné silányulása mellett - az a legfőbb kára, hogy szembeállította egymással az egyensúly és a szerkezetváltás követelményeit, ezzel kikezdte gazdaságunk fejlődésének távlatait is. Ma már sokkal nagyobb ára van a modernizációnak, mint lett volna öt évvel ezelőtt. A társadalom egyre kevésbé képes és hajlandó viselni az egyedüli esélyt jelentő szerkezetkorszerűsítés rövid távon koncentráltan jelentkező költségeit.

Meg kell próbálni a lehetetlent: a külső egyensúly helyreállítását célzó szigorú pénzügypolitika és a szerkezetváltást ösztönző vállalkozói mozgástérbővítés követelményeinek összehétközését.

A feladat nem megoldhatatlan.

Tévedés ugyanis, hogy az egyensúlyörző pénzügyi szigor általában és elvileg ellentétes a szerkezetkorszerűsítést kikényszerítő intézményi reformokkal. A mai gazdaságpolitika alapvető hibája nem az, hogy pénzügyi megszorításokkal él, hanem az, hogy kizárólag a bankrendszer pénzügypolitikája restriktív, s ez nem kiegészíti, hanem helyettesíti a vállalkozók mozgástérét bővítő, a gazdaság rugalmasságát fokozó egyéb reformlépéseket.

A közhiedelemmel szöges ellentétben ugyanis a költségvetési politika egyáltalán nem visszafogott, hiszen az elvonásokat, adóbevételeket messze meghaladja a szélesebb értelemben vett kormányzati szektor költsége. Ráadásul a költségvetési csatornákon szinte korlátlanul kiáramló pénz éppen azokat a területeket tartja mesterségesen életben, amelyek a világszempontból hatékony szerkezetnek nem képezhetik részét.

A szocialista export és a veszteséges termelés támogatása, továbbá a soha meg nem térülő nagyberuházások - mint amilyen lett volna a nagygyárosi vizlépcső - felemésztik a gazdaság összes belföldi megtakarítását, így nem marad erőforrás a hatékonyan gazdálkodó vállalatok kezdeményezésére megvalósítandó szerkezetkorszerűsítés számára.

A népgazdasági jövedelem újraelosztásának mai iránya és mechanizmusa kifejezetten szerkezetkonzerváló hatású.

A feladat nem a szigorú pénzpolitika feladása, hanem a veszteségtérítő célzatú költségvetési újraelosztás felváltása a bankok és a vállalkozók tőkepiacán megvalósuló közvetlen erőforrás-átcsoportosítással!

Ahhoz, hogy a gazdaságpolitika képes legyen összehangolni a szerkezetváltás és az egyensúlyozás követelményeit, az alábbi területeken van egyszerre és együttesen szükség az intézményi reformok kritikus tömegére:

- 1./ a külgazdasági politika irányainak és mechanizmusainak - mindenekelőtt a KCSI-együtműködés tartalmának és formáinak - gyökeres átalakítása;
- 2./ a hosszútávú vagyonsérték növelésében érdekelt tulajdonosokat, plurális, kiegyenlített és piacerősítő hatású tulajdonszerkezetet teremtő tulajdonreform;
- 3./ a bevételek és kiadások rugalmas együttmozgását biztosító, a humán infrastruktúra kiegyensúlyozott fejlődését garantáló, a hiányt, illetve adósságot piaci módon finanszírozó, nyilvánosan jól ellenőrizhető államháztartás létrehozása;
- 4./ versenyző üzleti bankrendszer, modern biztosítók, befektetési társaságok és nyugdíjpénztárak, továbbá sokszínű ügynöki hálózat alkotta pénz és tőkepiac teremtése,
- 5./ elsősorban a felzárkózást ösztönző, ugyanakkor a végleges leszakadást gátló, a társadalmi esélyegyenlőséget fokozó szociális védőháló kiala-

kítása,

- 6./ Gyökeres korszerűsítésre szorul a gazdasági állam is, amit az ellensúlyok egyensúlyára kell helyezni. Elválasztandó
- a gazdasági kormányzat,
 - a jegybank,
 - a piacvédő és erősítő intézmények és
 - az állam vagyonát kezelő intézmények.

- 7./ Meg kell szüntetni azt a mezőgazdasági politikát, amely még a komparatív előnyöket jól kihasználó, világszintű mércével mérve hatékony gazdálkodókat is fejlődésképtelenné teszi.

A gazdasági reform kulcskérdése a tulajdonreform, mivel végső soron minden gazdasági és politikai hatalom forrása a tulajdon.

A tulajdon sorsát hosszú távon meghatározó átalakulási és földtörvény jelenlegi tervezetei elfogadhatatlanok.

- 1./ Az átalakulási törvény nem technikai jogszabály, hanem burkoltan megvalósítja a tulajdonreformot.

- 2./ Az átalakulási törvényben foglalt tulajdonreform lényege, hogy ingyenesen szétosztja a társadalmi vagyont olyan személyek között, akiknek jelentős része nemhogy tulajdonosként, de még menedzserként sem bizonyította, hogy hatékonyan tud sáfárkodni ezzel a vagyonnal.

- 3./ Az átalakulási törvény nyomán kialakuló tulajdonszerkezet végleg rögzítene a mai monopóliumokat, a piacellenes összefonódásokat és megakadályozná a valódi tőkepiac létrejöttét.

- 4./ Az átalakulási törvényben a plurális tulajdonszerkezet szerves kifejlődésének előfeltételeit kell szabályozni.

Ennek részeként rendelkezni kell:

- az állami vállalatok és szervezetek társasággá való átalakulásáról,
- az állami vagyonkezelés rendszeréről,
- biztosítékokról a monopolisztikus tulajdonkoncentráció ellen,
- az önkormányzati és a társadalombiztosítási tulajdonról,
- a tőkepiac felvevőképességével párhuzamosan előrehaladó vagyonértékesítésről,
- a vagyonértékelésről.

Az állami tulajdon reformja meg kell hogy akadályozza a rendelkezési és haszonélvezeti privilégiumok átmentését /például a részvénytársasággá átalakított állami vállalatok részvényeinek az állampolgárok között valamilyen módszer szerinti, egyenlő arányban való szétosztásával/.

Nem fogadható el az a javaslat, amely az állami vagyont a kezelő tulajdonába adja.

A földtörvénynek településeink tartós létalapját kell biztosítania.

IV.

Az MSZMP maga is súlyos válságban van. A politikai intézményrendszer átalakítása megindult, ezzel azonban nem tart lépést az MSZMP belső átalakítása. Pártunknak jelenleg nincs megfelelő nemzeti-politikai programja, hiteles vezetése és mozgósítható tagsága.

Olyan pártot akarunk, amely politikai elveiben, szervezeti formáiban és működési rendjében kezdeményezően igazodik politikailag is tagolt társadalmunk plurális intézményrendszeréhez, a többpártrendszerű demokráciához.

Mind ezek megteremtéséhez a párttagság teljes köre által demokratikusan választott küldöttek kongresszusára van szükség, melyet ez év őszére javasolunk összehívni. A kongresszus feladata nemzeti válságkezelő program kialakítása, egy mozgalmi jellegű párt alapstruktúrájának körvonalazása, az ehhez szükséges új szervezeti szabályzat kidolgozása, valamint a reformprogram következetes megvalósítására alkalmas, hiteles vezetők választása.

Az MSZMP kéderpártból, osztálpártból váljon marxista elkötelezettségű, baloldali közösségi párttá, amely merít a huszadik századi szocialista mozgalmak és a polgári progresszió értékeiből. Szakítson a demokratikus centralizmussal, működését jellemezze a teljes pártdemokrácia /nyilvánosság, platformszabadság, pártszavazás, évenkénti munkakongresszus, stb./

A tagság mozgalmi önszerveződése révén alakuljon ki a párt belső horizontális és vertikális kapcsolatrendszere, felépítése.

Szorgalmazzuk és segítjük az új típusú - a tanácsi és a parlamenti választási rendszerhez igazodó - lakóterületi pártszervezetek létrejöttét.

Szükségesnek tartjuk a párt névváltoztatását. Ebben tükröződjön a megújuló párt demokratikus szocialista jellege.

A következő értékeket kell a megújult pártnak tetteiben is vállalnia: a szolidaritás, a tisztességes munka és az abból való megélhetés lehetősége, a szociális érzékenység, az esélyegyenlőség, a társadalmi önszerveződés és demokrácia. A politikai demokráciát olyan értékek tekinthetjük, amely a korábbi diktatórikus hatalomgyakorlással szemben érvényesülni engedi a tudást és a szakértelmet.

Csak a párton belüli teljes nyilvánosság teszi lehetővé a párt átalakulásának megkezdését és a tagságnak a döntési folyamatokban való érdemi részvételét. A párton belüli áramlatok nyilvánosságát biztosítsa a Platform című újság folyamatos megjelentetése.

A megújult párt alapvető feladatának tartjuk a demokratikus jogállamiságba történő békés átmenet elősegítését, annak határozott kijelentését, és biztosítását, hogy sem a hatalom megszerzéséhez, sem a hatalom megtartásához nem alkalmaz erőszakot. Ennek érdekében nyitott minden felelős társadalmi, politikai szervezettel történő együttműködésre, nemcsak a központi, hanem a helyi szervezetek szintjén is.

V.

A jelenlegi válsághelyzetből hazánkat csak egy társadalmi kiegyezés mozgathatja ki. Mindenkinek érdeke, hogy ez a kiegyezés egy demokratikus jogállamba vezető átmenetet szolgáljon és ez az átmenet békés legyen. Minden politikai erőnek felelősséget kell vállalnia e példa nélküli álló történelmi vállalkozás sikerre vitelében. Természetesnek tartjuk, hogy a fő felelősséget az MSZMP-nek kell vállalnia, amelynek 40 évnyi kormányzása a társadalmat a jelenlegi válságba juttatta. A felelősségből adódó feladatokat csak egy gyökeresen megújult párt képes ellátni.

A szükséges fordulatot két lépcsőben képzeljük el: a hatalom megosztásában, majd a megosztott hatalom társadalmosításában.

- A/1. Minimális konszenzust kell teremteni a gazdasági összeomlás, az anarchia, az erőszakos visszarendezés, a jelenlegi patthelyzet állandósulásának elkerülése érdekében. E veszélyek megszüntetésének legfőbb eszköze a hatalom megosztása.
2. A hatalom képviselőinek - szakítva eddigi halogató taktikájukkal - azonnal érdemi tárgyalásokat kell kezdeniük az Ellenzéki Kerekasztal képviselőivel. Felszólítjuk az MSZMP Központi Bizottságát, hogy legközelebbi ülésén hozzon ilyen értelmű határozatot. A tárgyalásokkal hiteles, a társadalom bizalmát élvező politikusokat bizzon meg.
- Ha a Központi Bizottság ennek a felszólításnak nem tesz eleget, akkor szükségesnek tartjuk, hogy a hatalom nevében a kormány vagy a parlament tárgyaljon.
3. E tárgyalások során megegyezésre kell jutni a demokratikus átmenet feltételeit megteremtő sarkalatos törvényekről: a pártokról, a sajtóról, a választójogról, a büntetőtörvénykönyv módosításáról, a köztársasági elnöki intézményről, az alkotmánybírásról, a népszavazásról és a biztonság kérdéseiről szóló törvényekről. Meg kell egyezni a köztársasági elnöki posztra jelölendő személyek köréről, a választások időpontjáról és rendjéről, továbbá az MSZMP vagyonának megosztásáról, a szerveződő pártok működési feltételeinek megteremtéséről.
4. A tárgyaló felek kölcsönösen vállaljanak kötelezettséget arra, hogy lemondanak az erőszak alkalmazásáról, az azzal való fenyegetésről, és szervezetileg is fellépnek minden olyan irányzat ellen, amely az erőszak alkalmazását nem utasítja el. Vállaljanak kötelezettséget arra is, hogy a tárgyalások során kiegyezésre, nem pedig egymás politikai lejáratására töreksszenek. Külön kérjük a demokratikus ellenzékét, hogy az utóbbi időben örvendetes módon reformirányba elmozdult kormány iránt a tevékenységéhez szükséges lojalitást biztosítsa.

5. Javasoljuk, hogy a reformkörök minden szinten vegyék föl a kapcsolatot az Ellenzéki Kerekasztal helyi képviselőivel. A koalíciót is alulról! Üdvözljük a Tolna megyei pártbizottság azon lépését, hogy tárgyalásokat kezdett a helyi demokratikus ellenzék képviselőivel. Felhívjuk az MSZP regionális helyi szervezeteit a példa követésére.
6. Támogatjuk azt a javaslatot, hogy gazdasági és szociálpolitikai kérdésekről a különböző szakszervezetek és érdekvédelmi szervezetek bevonásával többoldalú tárgyalások kezdődjenek.

B./ Miközben az említett tárgyalások haladéktalan megindítását szükségesnek tartjuk, le kell szögeznünk: a mai magyar társadalom politikai erővonalait nem kizárólag a hatalomhoz való viszony határozza meg. Úgy gondoljuk, a társadalom széles rétegei egyaránt érdekeltek a jelenlegi társadalmi-gazdasági modell radikális megváltoztatásában. Az új modell alapvető értékeiben is jó eséllyel alakítható ki közmegegyezés. Ilyen értékeknek tartjuk a tulajdonformák sokszínűségének talaján létrejövő hatékony piacgazdaságot, az egyéni és a kollektív szabadságjogokat, a többpártrendszer keretei között biztosított népszuverenitást, az öngazgató és autonóm civil társadalmat, a leszakadó társadalmi rétegek iránti szolidaritást.

Ezen értékek mentén hosszú távon széles társadalmi koalíció alakulhat ki, amelynek első lépéseként kezdeményezzük a fordulatban érdekelt valamennyi politikai erő műhelybeszélgetéseit, függetlenül attól, hogy ezek mely politikai szervezethez tartoznak. E beszélgetések is járuljanak hozzá ahhoz a széles nemzeti közmegegyezéshez, amelyen az ország új alkotmányának alapulnia kell.

S z e g e d, 1989. május 20.

Az országos tanácskozás
szerkesztő bizottsága